

En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken

Till socialutskottet

Socialutskottet beslutade den 10 februari 2011 att ge utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47) i de delar som berör utskottets beredningsområde.

I yttrandet behandlas propositionen och motion 2010/11:So4 yrkande 3. Utbildningsutskottet avgränsar sitt yttrande till att avse den del av strategin som tar sikte på ett minskat riskbruk och en minskad intensivkonsumtion av alkohol bland studenter och bland unga vuxna med psykisk ohälsa (jämför prop. 2010/11:47 s. 44).

Studenthälsovården och ANDT-insatser

Propositionen

I propositionen redogör regeringen för en samlad strategi för alkohol-, narkotika, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT-politiken). Syftet är att ange mål och en inriktning för hur samhällets insatser ska genomföras, samordnas och följas upp under åren 2011–2015. Ett av sju långsiktiga mål är att antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska. Under detta långsiktiga mål återfinns fyra prioriterade mål under strategiperioden varav det mål som här är aktuellt är ett minskat riskbruk och en minskad intensivkonsumtion av alkohol bland studenter och bland unga vuxna med psykisk ohälsa.

I propositionen konstaterar regeringen att unga vuxna (18–25 år) har den högsta alkoholkonsumtionen, och närmare hälften av personerna i åldersgruppen studerar vid universitet och högskolor. Universitet och högskolor är därför enligt regeringens bedömning en viktig arena för ANDT-insatser. Ett fortsatt nationellt stöd för kompetens- och metodutveckling är nödvändigt för att säkerställa ett långsiktigt arbete inom framför allt studenthälsan.

Under strategiperioden bör enligt regeringens bedömning därför

- en fortsatt satsning göras för att ge kompetensstöd till studenthälsomotagningar som erbjuder hälsovård till studenter
- ett samordnat stöd utvecklas för kompetens- och metodutveckling av studenthälsans ANDT-förebyggande arbete
- primärvården, psykiatrin samt studenthälsan i större utsträckning nå unga vuxna som har ett begynnande riskbruk (prop. 2010/11:47 s. 44).

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion 2010/11:So4 yrkande 3 att studenthälsovården kartläggs och utreds i syfte att skapa tydliga regler för dess verksamhet. Detta är enligt motionärerna nödvändigt för att genomföra ANDT-insatser på varje lärosäte.

Utskottets ställningstagande

När utskottet senast behandlade yrkanden om studenthälsovården våren 2010 anförde utskottet bl.a. följande (bet. 2009/10:UbU13 s. 30). Utskottet anser att studenthälsovården fyller en viktig funktion. Enligt 1 kap. 11 § högskoleförordningen (1993:100) ska högskolorna ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till ändamål att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. Högskoleverket har i en tematisk utvärdering bl.a. studerat högskolornas studenthälsovård (2007:24 R).

Högskoleverket genomför för närvarande en uppföljning av den tidigare utvärderingen av lärosätenas arbete med stöd till studenter avseende bl.a. studenthälsovård. Uppföljningen beräknas bli slutförd under 2011.

Utskottet vill i sammanhanget även erinra om att studenthälsovården ur ett studiesocialt perspektiv nyligen har utretts av den parlamentariskt sammansatta Studiesociala kommittén som avlämnade sitt betänkande Stärkt stöd för studier – tryggt, enkelt och flexibelt (SOU 2009:28) våren 2009. I de av kommitténs förslag som regeringen valt att lägga fram för utskottet har inga förslag om studenthälsovården förts fram (jämför prop. 2009/10:141, bet. 2009/10:UbU18 och prop. 2009/10:1 utg.omr. 15, bet. 2009/10:UbU2).

Utbildningsutskottet kan mot bakgrund av Högskoleverkets pågående uppföljning av studenthälsovården och av att frågan nyligen har varit föremål för utredning inte se att något uttalande från riksdagen är motiverat. Med hänvisning till vad som nu anförts anser utbildningsutskottet att socialutskottet bör tillstyrka proposition 2010/11:47 och avstyrka motion 2010/11:So4 yrkande 3.

Stockholm den 17 februari 2011

På utbildningsutskottets vägnar

Margareta Pålsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Margareta Pålsson (M), Mikael Damberg (S), Oskar Öholm (M), Louise Malmström (S), Betty Malmberg (M), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorp (S), Nina Lundström (FP), Jabar Amin (MP), Yvonne Andersson (KD), Richard Jomshof (SD), Rossana Dinamarca (V), Camilla Waltersson Grönvall (M), Björn von Sydow (S) och Roger Haddad (FP).

Avvikande mening

Studenthälsovården och ANDT-insatser (V)

Rossana Dinamarca (V) anför:

Universiteten och högskolorna har ansvar för att tillhandahålla studenthälsovård som framför allt ska vara förebyggande. Någon närmare reglering av hur denna hälsovård ska fungera eller vilken omfattning den ska ha finns inte. Hur studenthälsovården fungerar varierar mellan olika lärosäten. Högskolorna avgör själva hur stora resurser de vill lägga på studenthälsovården, och utvecklingen av anslagen har inte följt utbyggnaden av högskolan. Studenthälsan behöver kartläggas och utredas i syfte att skapa tydliga regler för dess verksamhet. Detta är nödvändigt för att genomföra ANDT-insatser på varje lärosäte.

Det får bli regeringens uppgift att låta utreda denna fråga.

Det anförda innebär att jag anser att socialutskottet bör tillstyrka motion 2010/11:So4 yrkande 3 och därmed avstyrka proposition 2010/11:47.